

PĀRSTRĀDE

Dod otru iespēju plēvēm un maisiem

Lai palielinātu jaudas un efektivizētu ražošanu, otrreizējo izejvielu pārstrādes uzņēmums SIA Nordic Plast plāno veikt aptuveni trīs miljonu eiro lielas investīcijas

FOTO - RITVARIS SKUIJA, DIENAS BIZNESS

Ja pirms pāris gadiem uzskatīja, ka atkritumu pārstrādes joma ir netīra un primitīva, tad šobrīd pārstrādes daļa vairāk līdzinās ķīmiskai ražošanai, norāda otrreizējo izejvielu pārstrādes uzņēmuma SIA Nordic Plast vadītājs Andris Trumars.

Lietotas polietilēna LDPE plēves un HDPE cietās plastmasas izstrādājumu pārstrādātājs SIA Nordic Plast ir ticis pāri grūtībām un sakārtojies iekšējos procesus. Uzņēmuma vadītājs Andris Trumars norāda, ka pagājušais gads uzņēmumam bija tāds kā reinkarnācijas gads pēc salīdzinoši neveiksmīgā 2016. gada. Problēmu pamatā bijis tas, ka kopš 2015. gada bijušas salīdzinoši augstas izejmateriālu cenas. Tas turpinājies un, līdz ar to nācies daudz eksperimentēt ar izejmateriāliem, lai varētu saražot atbilstošas kvalitātes produkciju. Viņš atzīst, ka ne visi eksperimenti bijuši veiksmīgi. Pagājušajā gadā palīdzējis tas, ka Ķīna slēdza savu tirgu atkritumu ievēšanai, līdz ar to nokritās izejmateriālu cenas, radās lielākas iespējas variēt un saražot augstākas kvalitātes produkciju.

Otrreiz izmantot

«Mēs pārstrādājam iepakojumu un dažādas ražošanas atlikumu plēves, kā arī tādas plēves, kas tiek savāktas no iedzīvotājiem dalītajos atkritumu konteineros, tāpēc tās ir ar bioloģijas un citiem piejaukumiem. Tāpat pārstrādājam tā saucamos lielmaiusus, kas pārsvarā tiek izmantoti lauksaimniecībā zemes uztura bagātinātāju uzglabāšanai.

7
Tik tūkstošus tonnu
granulu uzņēmums
saražo ik gadu.
SIA NORDIC PLAST

Pārstrādājam arī šampūnu pudeles, kanniņas un citus cietās plastmasas izstrādājumus. Pārstrādes rezultātā rodas granulas, kuras pēc tam var izmantot jaunu gala produktu ražošanā, piemēram, pūst plastmasas maisiņus, taisīt celtniecības plēves, veikt dažādus produktu lēmumus utt. Klāsts, ko pēc tam ar granulu var iesākt, ir ļoti plašs.» stāsta A. Trumars. Viņš arī skaidro, ka granulas atšķiras atkarībā no izmantotā izejmateriāla. Piemēram, ja izejmateriāla plēve ir krāsaina, tad radīsies pelēcīga granula. No caurspīdīgas plēves būs caurspīdīgas granulas. Mēnesī rūpnīcā tiek saražotas aptuveni 650 tonnas dažādu granulu, gadā - aptuveni septiņi tūkstoši tonnu. Jāmin, ka granulas ir kā alternatīva naftas produktiem, jo rodas otrreizējās pārstrādes rezultātā, tāpēc ir iespēja taupīt dabas resursus. «Nozare ir ļoti interesanta: ja pāris gadus iepriekš uzskatīja, ka atkritumu pārstrādes joma ir netīra un primitīva, tad šobrīd tā vairāk līdzinās ķīmiskai ražošanai, jo prasības gala produktam tikai aug, lai to pēc iespējas vairāk varētu izmantot dažādos risinājumos un nodrošināt aprites ekonomiku. Praktiski šobrīd var pārstrādāt jebkuru plēvi, jautājums tikai - no kādiem materiāliem tā ir ražota, jo plastmasas veidu ir simtiem, kā arī - vai šo izejmateriālu ir iespējams iegūt pietiekamā daudzumā, lai būtu ekonomiski izdevīgi pārstrādāt,» norāda A. Trumars.

Eksporta kārts

Latvijā no SIA Nordic Plast saražotās produkcijas tiek realizēta tikai maza daļa. Proti, eksportēti tiek aptuveni 97% no saražotās produkcijas, tas ir tāpēc, ka Latvijā nav attīstījusies gala produktu ražošanas industrija. «Lielus apjomus eksportējam uz Lietuvu, kur uzņēmumam, kas no granulām ražo citus produktus, ir tiešām daudz. Tāpat arī uz Poliju, Vāciju, Somiju, Nīderlandi, arī uz Čehiju pēdējā laikā tiek sūtīta mūsu produkcija. Esošajam granulu ražošanas apjomam eksporta tirgu skaits mums ir pietiekams. Taču, protams, darbs neapstājas, un visu laiku strādājam pie tirgus izpētes, jaunu klientu piesaistes un tālākas attīstības,» norāda A. Trumars. Uz jautājumu, kur tiek iegūti izejmateriāli, viņš norāda, ka diezgan daudz tiek iepirkts arī Latvijā, pat līdz 35% no visa apjoma, bet pārējais nāk no, piemēram, Lietuvas, Somijas un citām Eiropas valstīm. Noliklavā visu laiku tiek uzturēti izejmateriālu krājumi, lai darbs rūpnīcā ritētu nepārtraukti. Uzņēmums faktiski strādā tikai ar to izejmateriālu, ko sagatavo atkritumu šķirošanas rūpnīcā. No iedzīvotājiem

pa tiešo nekas netiek pirktis un uz vietas rūpnīcā arī netiek šķirts. A. Trumars atzīmē, ka, protams, izejmateriālu kvalitāti vienmēr varētu vēlēties labāku, jo no tā atkarīga arī granulu kvalitāte. «Manuprāt, Latvijā būs nepieciešamas lielas investīcijas atkritumu šķirošanas rūpnīcās, lai nodrošinātu nepieciešamo izejmateriālu kvalitāti un lai tālāka pārstrāde noritētu raitāk. To pieprasīs arī ES regulas. Jo labāk sašķirts izejmateriāls, jo labāks būs mūsu produkts un kopējā situācija ar atkritumu apsaimniekošanu un pārstrādi Latvijā,» piebilst A. Trumars.

Jāspēj konkurēt

Šajā pārstrādes jomā konkurence ir pietiekama, un A. Trumars prognozē, ka tā noteikti vēl tikai palielināsies. Saisītībā ar jau minēto Ķīnas tirgus slēgšanu jeb *China ban* ir aplēsts, ka kopumā Eiropā radīsies vēl aptuveni 200 dažādu otrreizējo izejvielu pārstrādes uzņēmumu. Tas būtu tas skaits, kas būtu nepieciešams, lai varētu pārstrādāt to sašķirotu atkritumu apjomu, kas paliek Eiropā, nevis tiek sūtīts uz Ķīnu. «Līdz ar to konkurence augs, bet es redzu, ka arī gala produktu ražotāju skaits palielinās tāda pašā tempā kā otrreizējās pārstrādes uzņēmumu skaits un granulu pieprasījums nemazinās. Pārstrādes ražotāju pieaugums ir rēķināts uz esošo izejmateriāla daudzumu. Latvijā mēs esam lielākie šāda veida pārstrādātāji. Tuvākie un lielākie konkurenti atrodas Lietuvā,» stāsta rūpnīcas vadītājs. Lai turētu līdzi citiem konkurentiem, ir plānots paplašināt pārstrādi un ražošanu, kā arī automatizēt un modernizēt procesus kopumā. Šobrīd ir apstiprināti divi projekti ar Eiropas Savienības (ES) līdzfinansējumu. Viens no tiem paredz esošās līnijas modernizāciju. Tiks uzstādītas papildu mazgāšanas un šķirošanas iekārtas, kas ļaus efektīvāzēt procesu un palielināt ražošanas jaudas aptuveni par trīs tūkstošiem tonnu gadā. Kopumā modernizācijā plānots ieguldīt aptuveni trīs miljonus eiro. Savukārt procesu efektivitātē un automatizācijā pērn ieguldīti ap 100 tūkst. eiro. Otra projekta ietvaros plānots iegādāties otru pārstrādes līniju, kas būtu paredzēta plēvju pārstrādei. Šobrīd joprojām liela daļa darba rūpnīcā norit manuāli, bet tiek strādāts pie automatizācijas. Tāpat rūpnīcā atrodas neliela laboratorija, kur tiek veikti visi pamata kvalitātes mērījumi. Plašākiem pētījumiem un produktu izpētei SIA Nordic Plast sadarbojas ar Rīgas Tehnisko universitāti (RTU).

Elīna Pankovska

Izsakām visdziļāko līdzjūtību

Diānas Kļuškinastuviniekiem, kolēģiem un draugiem
viņu mūžībā aizvadot.

Diāna bija asociācijas biedrs kopš 2002.gada, viņa ir bijusi valdē, pārstāvējusi mūsu intereses arī Eiropas nodokļu konsultantu konfederācijā. Kolēģi visā Eiropā viņu pazina kā uzticamu, sirsnīgu un pozitīvu personu, kas iedvesmoja apkārtējos cilvēkus. Esam pateicīgi par kopā vadīto laiku.

Latvijas Nodokļu konsultantu asociācija